ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.

Redakcja i Administracia: Rzeczypospolitej 1, II — telefon 25-95.

Redaktor przyjmuje w dni powszednie od godz. 11 — 1; Administracja od 9 — 3.

Poznań, dnia 15 czerwca 1933

Prenumerata wynosi: w kraju z przesyłką rocznie 30,— zł, półrocznie 15,— zł, kwartalnie 7,50 zł, zagranicą z przysyłką rocznie 36,— zł, półrocznie 18,— zł kwartalnie 9,— zł. Numer pojedyńczy 1,50 zł.

NR. 12 Wydawca: **Związek Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu** **ROK 12**

W sprawie Interwencyjnego Funduszu Rolniczego.

Sprawa powołania do życia Rolniczego Funduszu Interwencyjnego budzi poważne dyskusje w łonie sfer gospodarczych. Rolniczy Fundusz Interwencyjny dysponować ma sumą 100 miljonów złotych rocznie i złożyć się mają na nią dotacja Skarbu Państwa, dodatkowe opłaty od podatków, płaconych przez rolnictwo (podatek gruntowy), i przez przemysł (podatek przemysłowy od obrotu) oraz specjalne opłaty związane z czynnościami przetwórczemi w zakresie artykułów produkcji rolniczej, a więc dopłaty ubojowe w rzeźniach, dopłaty w młynach itd. Fundusz służyć ma jako narzędzie interwencji w zakresie regulowania cen głównych artykułów produkcji rolnej: roślinnej i hodowlanej, celem utrzymania cen tych artykułów, względnie spowodowania ich zwyżki do poziomu względnej choćby opłacalności.

Centralny Związek Przemysłu Polskiego, jak się dowiadujemy, ustosunkował się pozytywnie do powyższego zagadnienia, wychodząc z założenia, że utworzenie Interwencyjnego Funduszu Rolniczego dopomoże niewątpliwie do podtrzymania cen płodów rolnych i równomierniejszego rozłożenia podaży zbóż, a wskutek tego przyczyni się do przywrócenia zdolności nabywczej rolnictwa — co jest jednym z kardynalnych postulatów przemysłu jako warunek ogólnego ożywienia życia gospodarczego.

Z djametralnie przeciwnego założenia wyszedł Związek Izb Przemysłowo - Handlowych, oświadczając się kategorycznie przeciw wprowadzeniu tego projektu w życie. Memorjał Związku Izb Przemysłowo - Handlowych, złożony p. Ministrowi Przemysłu i Handlu brzmi jak następuje:

„W związku z naradą, jaka odbyła się u Pana Ministra Rolnictwa w dniu 20 maja b. r. w sprawie projektu t. zw. „interwencyjnego funduszu rolniczego“, opracowanego przez Związek Izb i Organizacyj Rolniczych, Izba Urzędująca, imieniem Związku Izb Przemysłowo - Handlowych R. P., ma zaszczyt oświadczyć, iż po przeanalizowaniu przedłożonego projektu przez Izby, Związek najusilniej sprzeciwia się wprowadzeniu projektu w życie.

Brak czasu uniemożliwia Związkowi Izb odbycie wspólnych narad, a poszczególnym Izbom konferencyj z zainteresowanemi organizacjami branżowemi celem pogłębienia argumentów, skłaniających Związek do zajęcia wyżej wymienionego stanowiska, z których jednak najbardziej zasadnicze Izba Urzędująca pozwala sobie niniejszem przytoczyć:

1. Intencja projektu zmierza do zapewnienia dodatkowych środków kredytowych na interwencję rolniczą w wysokości 100 miljonów złotych. Ponieważ uzyskanie ich w drodze pożyczek zewnętrznych jest niemożliwe, jedynem źródłem byłby kredyt Banku Polskiego, jak to zresztą na wspomnianej konferencji 20 bm. było proponowane. Tego rodzaju posunięcie posiada niewątpliwie cechy inflancji i zasadniczo przeczy dotychczasowej polityce deflacyjnej, i której ciężary ponoszą przedewszystkiem sfery przemysłowo-handlowe, a także warstwy przez nie zatrudniane.

Gdyby nawet zmienne warunki gospodarcze nie pozwoliły uniknąć wejścia na drogę inflacji, wówczas wszelkie w tym kierunku posunięcia wymagałyby conajmniej bardzo dokładnego zbadania oraz uwzględnienia potrzeb i możliwości wszystkich dziedzin gospodarstwa narodowego. Tem samem fundusz z uwagi na jego zakres i zasady, na jakich ma być oparty, jest nie do przyjęcia.

2. Jeżeli się dotychczas, z jednej strony, uważało, za rzecz niepewną, czy Skarb Państwa będzie mógł przy dzisiejszej sytuacji budżetowej w dalszym ciągu zapewnić istniejącą pomoc dla eksportu oraz na interwencję P. Z. P. Z., a z drugiej strony, jeśli reforma podatkowa nastąpiła w wyniku przyjęcia tezy, że przemysł i handel nie wytrzymuje dotychczasowego obciążenia na rzecz Państwa, należy stwierdzić, iż nie dają się zaobserwować jakiekolwiek zmiany pozytywne, usprawiedliwiające rewizję powyższego stanowiska.

3. Wprowadzenie w życie projektu, mimo, iż nie jest w nim to wyraźnie podkreślone, praktycznie sprowadzi się do dalszej etatyzacji obrotów wewnętrznych i zagranicznych nietylko zbożem, lecz i innemi płodami rolnemi i hodowlanemi. Związek Izb w swych uchwałach, przedłożonych Panu Ministrowi w dniu 24 czerwca 1932 r. wypowiedział się stanowczo przeciwko etatyzacji handlu zbożowego, uzasadniając swój pogląd negatywnemi jej wynikami. Dotychczasowe doświadczenie nakazuje Związkowi Izb podtrzymanie w całej rozciągłości dotąd zajmowanego przezeń stanowiska, zmierzającego do ograniczenia zakupów interwencyjnych jedynie do wypadków koniecznego usuwania nadwyżek, zbywanych wyłącznie zagranicą za pośrednictwem istniejącego aparatu handlowego, bądź indywidualnego, bądź spółdzielczego.

Tem samem nie jest do przyjęcia projekt, w wyniku którego interwencja miałaby objąć dalsze artykuły, jeśli sam tylko odcinek zbożowy nasuwa uzasadnione zastrzeżenia i jeśli w ostatnich czasach uznaje się za konieczne podtrzymanie wywozu i wzmożenia handlu eksportowego, którego sprawność uznana jest za dostateczną w granicach posiadanych przezeń zasobów finansowych.

4. O ile w zakresie zbóż może być uznana za słuszną interwencja obok zasadniczego instrumentu usuwania nadwyżek i utrzymywania ich cen na koniecznym poziomie, jaki jest zwrot cła, o tyle dla pozostałych produktów rolnych i przemysłowych — zależnie od stopnia dumpingowego wywozu krajów z nami konkurujących, zwrot cła pozostaje jedynym i nieodzownym instrumentem polityki wywozowej. Dlatego też nasuwa się konieczność przedewszystkiem utrzymania — w miarę możliwości Skarbu Państwa — istniejącej pomocy dla wywozu, możliwie w granicach dotychczasowych dla wszystkich wymagających jej artykułów, a następnie zachowanie zasady przyznawania premji każdemu ekspertowi, który w dzisiejszych ciężkich warunkach obrotu światowego potrafi towar wywieźć. Dobro handlu zagranicznego wymaga zatem utrzymania obecnych form premij i handlu eksportowego.

5. Gdyby interwencja miała utrzymać ceny wszystkich artykułów, wymienionych w projekcie i jego uzasadnieniu, na wymaganym poziomie, preliminowana kwota 100 miljonów złotych odpowiadałaby tylko w nieznacznym stopniu potrzebom organu interwenjującego i przez rozproszenie środków nie dałaby żadnego efektu, nawet tego, który w niektórych okresach osiągało się w dziedzinie zbóż.

Dlatego też, gdyby zostało zdecydowane kontynuowanie interwencji, winno się ono ograniczyć jedynie do zbóż i to w granicach, na jakie dzisiaj stać Skarb i społeczeństwo, a w formie uwzględniającej nietylko jednostronny pogląd i to niewszystkich producentów rolnych, a również i handlu obejmującego czy to obrót wewnętrzny, czy zagraniczny.

W tym stanie rzeczy Izba Urzędująca, imieniem Związku Izb ma zaszczyt uprzejmie prosić Pana Ministra o kategoryczne sprzeciwienie się projektowi rolnictwa, oraz w wypadku gdyby wbrew temu poglądowi Izb miał powstać projekt rządowy o funduszu interwencyjnym w zakresie jakichkolwiek produktów rolnych, o przesłanie go Izbom do zaopinjowania zgodnie z ich uprawnieniem i obowiązkiem.“

Jak więc z powyższego widać, koncepcja powołania do życia Rolniczego Funduszu Interwencyjnego wywołuje wiele sprzeczności, a niektóre odłamy prasy pisały wręcz: że należy skończyć wreszcie z funduszomanją.

Na marginesie projektu noweli do ustawy o prawie przemysłowem.

Rozesłany przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu do zaopinjowania Izbom Przemysłowo - Handlowym projekt noweli do ustawy o prawie przemysłowem oraz projekt ustawy, ustalającej na nowych zasadach organizację Izb Rzemieślniczych, wywołał niebywałe sprzeciwy sfer gospodarczych. Nowela do ustawy o prawie przemysłowem wprowadza szereg zmian w przepisach, dotyczących nabywania i wykonywania uprawnień przemysłowych, ustala nowe przemysły koncesjonowane, wyłącza z ustawy postanowienia o Izbach Rzem. i wreszcie na co zwrócić należy szczególną uwagę, wprowadza dla zrzeszeń przemysłowych i ich związków nowe przepisy organizacyjne, poddając je legalizacyjnej i rejestracyjnej kontroli Ministerstwa Przemysłu i Handlu. W odróżnieniu od dotychczasowego stanu prawnego, który zezwalał na tworzenie zrzeszeń gospodarczych na podstawie odnośnych ustaw o stowarzyszeniach, podstawą prawną do powstawania zrzeszeń stanowić mają przepisy ustawy przemysłowej. Ponadto projekt przewiduje powoływanie do życia zrzeszeń przemysłowych w drodze przymusowej w wypadkach, gdy chodzi o gałęzie przemysłu, których zrzeszenie się Ministerstwo Przemysłu i Handlu uzna za konieczne z punktu widzenia interesów państwa lub życia gospodarczego.

Kongres samorządu gospodarczego w sprawie szkolnictwa zawodowego.

Z inicjatywy Związku Izb Przemysłowo-Handlowych zwołany zostanie w najbliższym czasie do Warszawy ogólnokrajowy kongres samorządu gospodarczego, poświęcony opracowaniu zagadnień szkolnictwa zawodowego.

Z uwagi na aktualność stworzenia nowego ustroju szkolnictwa zawodowego i potrzebę wszechstronnego oświetlenia tych spraw, w kongresie mają wziąć udział Izby Rolnicze i Rzemieślnicze, przyczem czynnikom miarodajnym ma być przedstawiony memorjał, ujmujący w sposób wyczerpujący postulaty samorządu gospodarczego w zakresie szkolnictwa zawodowego.

Opracowaniem programu prac tego kongresu i powołaniem do życia komitetu organizacyjnego zajmuje się warszawska Izba Przemysłowo - Handlowa.

Niezależnie od tego są czynione przygotowania do zwołania do Wilna zjazdu w sprawach oświaty zawodowej, z udziałem wybitnych działaczy gospodarczych z całej Polski.

Skład delegacji polskiej na światową konferencję gospodarczą.

Skład delegacji polskiej na Światową Konferencję Gospodarczą w Londynie ustalony został jak następuje: przewodniczący p. wiceminister Skarbu Adam Koc, członkowie: pp. Szef Biura Inspekcji w Min. Skarbu Henryk Floyar-Rajchman, Dyr. Dep. Obrotu Pieniężnego w Min. Skarbu, Dr. Władysław Baczyński, Wicedyrektor tegoż Departamentu, Dr. Jerzy Nowak, Dyrektor Banku Polskiego, Dr. Barański, Dyr. Dep. Ekonomicznego w Min. Rolnictwa, Dr. Adam Rose, Dyr. Dep. Min. Przem. i Handlu, M. Sokołowski, Prezes Związku Banków w Polsce, Wacław Fajans, Dyrektor Instytutu Badania Konjunktur i Cen, prof. Edward Lipiński, Poseł Marjan Rudziński, Radca Ekonomiczny Min. Spraw Zagr. Antoni Roman i Radca Mohl z Min. Skarbu. Sekretarzem Generalnym Delegacji mianowany został Radca Janusz Żółtowski.

Rozporządzenie o dostawach publicznych.

Jak donosi „Gazeta Handlowa“, w niedługim czasie, prawdopodobnie jeszcze w ciągu czerwca rb. ukaże się rozporządzenie wykonawcze o dostawach i robotach na rzecz Skarbu Państwa, samorządów, oraz instytucyj prawa publicznego. Rozporządzenie to obejmuje tylko część dostaw objętych ramową ustawą o dostawach i robotach. Plan ostatni robót dla monopoli państwowych oraz tych przedsiębiorstw państwowych, które zostały wydzielone z ogólnej administracji państwowej na podstawie rozporządzenia p. Prezydenta z marca r. b. uregulować ma osobne rozporządzenie. Opracowania tego rozporządzenia oczekują Izby Przemysłowo - Handlowe, którym projekt ten ma być udostępniony celem udzielenia wyczerpującej opinji. Opinja Związku Izb Przem. - Handlowych w sprawie rozporządzenia, mającego się obecnie ukazać, została przedłożona Min. Przemysłu i Handlu w początkach maja. Jak słychać, większość poprawek Izb Przemysłowo - Handlowych została w projekcie uwzględniona.

* * *

W związku z rozporządzeniem sfery gospodarcze występowały o umożliwienie udziału w dostawach przedsiębiorstw pod nadzorem. Sfery gosp. stały na stanowisku, że wyłączenie od dostaw i robót upadł. przedsiębiorstw jest słuszne, jednakże ograniczone być musi w wypadku zawarcia układu do czasu zatwierdzenia tego układu, t. j. do końca postępowania upadłościowego. Natomiast niesłuszne jest wyłączenie od dostaw i robót przedsiębiorstw, będących pod nadzorem. Intencją nadzoru sądowego jest właśnie pozostawienie w ruchu przedsiębiorstwa i danie mu możności przetrwania trudności przejściowych. Pod względem techniczno-organizacyjnym przedsiębiorstwa takie mogą w zupełności odpowiadać wymogom dostawy lub roboty, pod względem zaś gospodarczym uzyskanie dostawy lub roboty może przesądzić o dalszem istnieniu danego przedsiębiorstwa. Podobno postulat ten ma być przychylnie załatwiony.

Znaczny wzrost konsumcji spirytusu

W okresie budżetowym 1932-33 r. t. j. od 1 kwietnia 1932 r. do 1 kwietnia 1933 r. całkowity zbyt spisytusu, włączając w to zarówno rynek wewnętrzny, jak i wysyłki na eksport wyniósł 42.176.000 litrów 100-procentowych. Cyfra ta obejmuje zarówno spirytus konsumcyjny jak i niekonsumcyjny. W ciągu drugiego półrocza okresu 1932-33, t. j. w miesiącach październik—marzec zbyt spirytusu konsumcyjnego poważnie się zwiększył, gdyż wyniósł 13.162.000 litrów 100-procentowych, co w stosunku do poprzedniego półrocza wykazuje wzrost o 36 proc., a w stosunku do drugiego półrocza okresu budżetowego 1931-32 wzrost o 2 procent. Tak znaczne zwiększenie konsumcji spirytusu w drugiem półroczu ostatniego okresu budżetowego znajduje swe wytłumaczenie w przeprowadzonej we wrześniu 1932 r. poważnej obniżce cen wyrobów Państwowego Monopolu Spirytusowego. Dzięki tej zniżce cen nietylko został zahamowany od października 1932 r. dalszy spadek spożycia spirytusu, lecz nawet nastąpił wzrost tego spożycia ponad poziom drugiego półrocza okresu 1931-32.

Skarbowość.

Ustalenie stopy procentowej przy potrąceniu podatku od wynagrodzeń

Okólnikiem L. D. V. 20231/2/33 z dn. 1. V. Ministerstwo Skarbu wyjaśniło, że według art. III. ustawy o państwowym podatku dochodowym podatek od wynagrodzeń pobiera się przy każdorazowej wypłacie, przyczem podstawę do ustalenia stopy procentowej przypadającego do potrącenia podatku stanowi wysokość wypłaconego wynagrodzenia, obliczona w stosunku rocznym.

Z powyższego wynika, że miarodajne do ustalenia stopy procentowej są dwa elementy, suma wypłaconego wynagrodzenia oraz okres czasu, za który wynagrodzenie zostało wypłacone. Tak też tę sprawę ujmuje rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 22. IV 1922 r., uważając za niezbędne przy składaniu przez służbodawcę wykazów potrąceń oznaczenia sumy wypłaconego wynagrodzenia oraz okresu czasu, za który wypłaca się wynagrodzenie.

Natomiast dla ustalenia wysokości stopy procentowej obojętny jest sposób, w jaki pracodawca oblicza należne pracownikowi za dany okres wynagrodzenie, gdyż sposób obliczania wynagrodzenia jest sprawą czysto osobistą pomiędzy pracodawcą a pracownikiem.

Tak więc, o ile pracodawca za okres miesięczny wypłacił pracownikowi zł 200 obojętne jest, czy wynagrodzenie to zostało ryczałtowo zgóry ustalone, czy też obliczone w stosunku do ilości przepracowanych w tym miesiącu 100 godzin po zł 2 za godzinę względnie 10 dniówek po zł 20 za każdy przepracowany dzień.

W każdym wypadku suma otrzymanego za okres miesięczny wynagrodzenia w celu doprowadzenia do stosunku rocznego winna być pomnożona przez 12.

Przy dekadowych wypłatach mnożnik ten wynosi 36, przy tygodniowych 52 i tylko w tych wypadkach gdy wypłata uskutecznia się codziennie, tak np. w niektórych branżach przemysłu sezonowego, względnie przy dniówkowej pracy na roli winien być stosowany mnożnik 300.

Przeglądanie ksiąg handlowych przez władze skarbowe

Urzędnik delegowany przez władze skarbowe do przejrzenia ksiąg, dokumentów i innych zapisków w związku z wymiarem podatku przemysłowego od obrotu nie ma obowiązku ujawnienia w stosunku do jakich osób zbiera wiadomości. (Wyrok Sądu Najwyższego w sprawie II. 4 K. 709/32).

Orzecznictwo Sądu Najwyż. w sprawach podatkowych.

Do komisowego zakupu ma na obszarze mocy obowiązującej kodeksu handlowego niemieckiego zastosowanie przepis art. 5, p. 5, ust. 1 powołanej wyżej ustawy. (Wyrok NTA. z 20 kwietnia 1932 r. L. rej. 2295/30.

Postanowienie ustępu 4, p. 5, art. 5 ustawy z 15 lipca 1925 r. o podatku przemysłowym poz. 550 Dz. U. ma również zastosowanie do świadectw przemysłowych. (Zasada prawna). Wyrok N. T. A. z 11 maja 1932 L. rej. 1440/30.

Kwoty ustąpione nabywcom towaru komisowego z prowizji komisanta na podstawie porozumienia między nabywcą i komisantem, nie mają cech bonifikacji w myśl art. 5 ustęp ostatni ustawy z 15 lipca 1925 o podatku przemysłowym poz. 550 Dz. U. (Zasada prawna). Wyrok N. T. A. z 5-go kwietnia 1932 r. L. rej. 6999/29.

Jeśli decyzja Komisji Szacunkowej w sprawie uznania ksiąg handlowych płatnika za nieprawidłowe doręczoną mu została już po upływie terminu do wniesienia odwołania, to instytucja odwoławcza jest obowiązaną rozpatrzeć zarzuty płatnika przeciw tej decyzji, podniesione w dodatkowem piśmie zaraz po doręczeniu mu tejże decyzji. Wyrok N. T. A. z 12 października 1932 L. rej. 2479/30.

Wykładnia ustawy o opłatach stemplowych, ustalona przez Ministerstwo Skarbu.

W przypadku konkretnym sporządzono pismo, zawierające ustanowienie przez osobę A kaucji hipotecznej na zabezpiecznie wierzytelności osoby B, jeszcze nie istniejących, a powstać mogących, a w pewien czas potem osoba A sporządziła drugie pismo, w którem stwierdza, że osobie B jest dłużna pewną sumę i ustanawia hipotekę na zabezpieczenie tej sumy, zaznaczając, że tej hipotece służy pierwszeństwo, uzyskane przez hipotekę kaucyjną, ustanowioną pismem pierwszem.

Najwyższy Trybunał Administracyjny wyrokiem z dn. 21 października 1931 r. L. Rej. 7175/29, ustalił, że pismo drugie — niezależnie od opłaty, uiszczonej od pisma pierwszego w myśl art. 82 — podlega opłacie, przewidzianej w art. 114, „Ustanowienie bowiem hipoteki tytułem kaucji i deklaracja, stwierdzająca uznanie długu, są ze względu na swą istotę odrębnemi, samoistnemi czynnościami prawnemi, a nałożone od nich na zasadzie art. 82 i 114 opłaty nie mogą być kompensowane dla braku przepisu prawnego, któryby kompensatę taką uzasadniał". (L. D. V. 5823/5/32).

Wydawnictwo o opłatach stemplowych.

Nakładem Izby Przemysłowo - Handlowej w Warszawie ukazał się komentarz do ustawy o opłatach stemplowych, opracowany przez Dr. Achillesa Rosenkrantza, Naczelnika Wydziału w Ministerstwie Skarbu, jednego z najlepszych znawców zagadnienia opłat stemplowych. Praca ta o rozmiarze przeszło tysiąca stron, na wzór analogicznych komentarzy zagranicznych, poza ustawą i uwagami autora, zawiera całokształt materjałów dotyczących ustawy o opłatach stemplowych, jak wszelkie związane z nią rozporządzenia, wykładnie urzędowe, orzeczenia sądowe, wzory, druki, skorowidze itp.

Sprawy socjalne.

O opłatach na rzecz Funduszu Pracy od wynagrodzeń Członków Zarządu Spółek Akcyjnych, Prezydjum Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej.

W Nr. 23 tygodnika „Przemysł Metalowy" zamieścił p. Michał Dzięciołowski pod powyższym nagłówkiem wyjaśnienie, które ze względu na dobre i wyczerpujące przedstawienie rzeczy w całości przedrukowujemy:

„Na podstawie art. 18 ustawy z dnia 16 marca 1933 r. o Funduszu Pracy (Dziennik Ustaw Nr. 22 z r. 1933) osoby, pobierające dochody w postaci tantjem (art. 18 ustawy o podatku dochodowym w brzmieniu art. 1 ustawy z dnia 7 listopada 1931 r. o zmianie niektórych postanowień ustawy o państwowym podatku dochodowym — „Dziennik Ustaw" Nr. 101, poz. 771 z roku 1931), opłacają na rzecz Funduszu Pracy 2% od tego wynagrodzenia (tantjem) i w tym wypadku dopłat ze strony firmy niema.

Uiszczanie tych opłat określa § 8 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów, które zostało zamieszczone w tymże numerze 22 „Dziennika Ustaw" z roku 1933 poz. 776, w sposób następujący: przedsiębiorstwa i zakłady pracy, wypłacające tantjemy, obowiązane są potrącić przy każdej wypłacie opłaty, określone w art. 18 ustawy. Kwoty, potrącone tytułem opłaty w ciągu miesiąca, należy w ciągu 7 dni po upływie tegoż miesiąca wpłacić do Kasy Urzędu Skarbowego, bezpośrednio lub na jego rachunek w P. K. O., przy dołączeniu lub zaznaczeniu na blankiecie nadawczym obliczenia i danych dotyczących tytułu wpłaty osób, którym wypłacono tantjemy i wysokości wypłaconych kwot.

Dokładną definicję tantjemy w myśl art. 18 ustawy o podatku dochodowym zawiera okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 8 marca 1933 r. L. D. V. 11218/2/33 (Dziennik Urzędowy Ministerstwa Skarbu Nr. 9 z 1933 r.), na podstawie której członków władz należy podzielić na dwie części:

1. Niestale zatrudnionych, których tantjemą jest wszelkiego rodzaju wynagrodzenie, a zatem opłaty na rzecz Funduszu Pracy liczyć się będzie od każdej wypłaconej sumy;

2. Stale zatrudnionych, to jest takich, którzy przez ciągłe stykanie wywierają istotny wpływ na bieg interesów, naprzykład: dyrektor zarządzający, osoba prowadząca pewien dział interesów przedsiębiorstwa w sposób, który wymaga ciągłej ingerencji itp. Tantjemami takich członków władz będą wszelkiego rodzaju wynagrodzenia, z wyjątkiem stałych perjodycznych i zgóry w sumie absolutnie cyfrowo określonych poborów (pensja miesięczna, kwartalna) a zatem opłat na rzecz Funduszu Pracy nie będzie liczyć się od wynagrodzeń miesięcznych lub kwartalnych, a tylko od wszystkich pozostałych.

Jeśli członek wymienionych władz jednocześnie zawarł umowę o pracę (naprzykład w celu zagwarantowania, w razie wygaśnięcia mandatu, okresu wypowiedzenia lub odszkodowania, to w takim wypadku od pensji miesięcznej lub kwartalnej potrącać należy w myśl art. 15 ustawy 1%, dopłata firmy wynosić będzie drugie tyle, i opłaty te w sposób przyjęty dla pracowników wpłacane będą na rachunek Kasy Chorych w końcu miesiąca następującego po wypłacie, natomiast pozostałe wynagrodzenia podlegać będą opłatom od tantjem w myśl art. 18 ustawy o Funduszu Pracy jak powiedziano na wstępie.

Jeszcze w sprawie opłat na rzecz Funduszu Pracy.

W Nr. 10 i 11 „Życia Gospodarczego" wskazaliśmy na praktyczne sposoby wykonywania przepisów z dnia 16 marca rb. o Funduszu Pracy i wydanego do niej rozporządzenia wykonawczego. W wyjaśnieniach tych wskazaliśmy, że opłaty na Fundusz Pracy uiszczać należy tylko od wynagrodzenia gotówkowego, a to wobec użytego w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 31-go marca rb. terminu „każdorazowo przypadającego do wypłaty..." wynagrodzenia. W Nr. 10 „Życia Gospodarczego" podaliśmy przytem wiadomość, że należy się jednak liczyć z tem, iż może już w najbliższych dniach ukaże się rozporządzenie wyjaśniające tę kwestję w tym kierunku, że świadczenia „na rzecz Funduszu Pracy obliczane być mają od całkowitego dochodu", a więc z uwzględnieniem także i wynagrodzenia, uiszczanego w naturze.

Dziennik Ustaw Nr. 41 z dnia 4 czerwca br. pod pozycją 326 przyniósł powyższą zmianę, wobec czego § 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 31 marca 1933 roku będzie posiadał następujące brzmienie:

„Podstawę obliczania opłat, przewidzianych w art. 15 ustawy, stanowi suma — bez uwzględnienia jakichkolwiek potrąceń — każdorazowo przypadającego do wypłaty wraz ze świadczeniami w naturze uposażenia służbowego, stałego wynagrodzenia za najemną pracę, emerytury, renty lub zaopatrzenia, przyczem przy obliczaniu wysokości tych opłat nie bierze się pod uwagę kwot mniejszych od 1 zł."

Zmiana powyższa weszła w życie z dniem ogłoszenia, a więc dodatek w postaci wynagrodzenia w naturze będzie podlegał opłatom na rzecz Funduszu Pracy dopiero od wynagrodzeń za miesiąc czerwiec.

Gratyfikacja a ubezpieczenie w Kasie Chorych.

Sąd Najwyższy wyjaśnił, że gratyfikacje, wypłacane pracownikom, podlegającym obowiązkowi ubezpieczenia na wypadek choroby (Kasa Chorych) wtedy mogą być zaliczone do ich zarobku, stanowiącego podstawę do obliczenia składek ubezpeiczeniowych, gdy były brane lub przynajmniej winny być brane w rachubę w chwili zawarcia umowy o pracę, a więc o tyle, o ile były przewidziane w umowie pracy lub wynikały z powszechnie znanego zwyczaju, przyczem niesłuszny jest pogląd, że zwyczaj wypłacania gratyfikacji może skutkować jej zaliczenie do zarobku jedynie wtedy, gdy był znany w najszerszem znaczeniu tego słowa, dostatecznie jest bowiem gdy zwyczaj taki istnieje w danem przedsiębiorstwie, gdy jest znany na terenie tego przedsiębiorstwa i sferze jego pracowników i gdy zwyczaj taki był brany w rachubę przy ustalaniu płacy pracownika. (Orzeczenie S. Najw. I. C. 1606/31).

Dobrowolne dodatkowe wynagrodzenie.

Wypłacenie pracownikowi przez pracodawcę jakiegokolwiek dobrowolnego z jego strony wynagrodzenia za pracę poza wynagrodzeniem umownem stanowi wykonanie przez pracodawcę jego obowiązku naturalnego, mającego przyczynę godziwą — chęć dodatkowego wynagrodzenia za pracę i takie wynagrodzenie, wypłacone dobrowolnie pracownikowi nie może ulegać zwrotowi na żądanie pracodawcy, jeżeli wypłata tego wynagrodzenia nastąpiła bez błędu w tej mierze ze strony pracodawcy i bez podstępu ze strony pracownika. (Orzeczenie Sądu Najwyższego w sprawie Nr. I. C. 2967/31).

Sprawy celne, paszportowe, kolejowe i pocztowe

W sprawie nowej taryfy celnej.

„Gazeta Handlowa" podaje, że w kołach gospodarczych krążą uporczywe pogłoski, iż wprowadzenie w życie nowej taryfy celnej, które jest przewidziane na 11 października rb., będzie odroczone. Sfery gospodarcze spodziewają się bowiem, iż do tego czasu nie uda się dokonać rewizji wszystkich traktatów handlowych. Jak wiadomo, rokowania nad rewizją traktatów prowadzone są obecnie bardzo intensywnie. Jak słychać, wyłonił się projekt, aby w terminie przewidzianym dla wprowadzenia nowej taryfy celnej wprowadzić nomenklaturę przewidzianą w tej taryfie, do której przystosowanoby obecne stawki. Koncepcja ta jednak nie będzie prawdopodobnie przeprowadzona ze względu na wielkie trudności w jej zrealizowaniu.

W sprawie ewentualnego obniżenia opłat paszportowych dla przemysłu i handlu.

Mimo, że Ministerstwo Przemysłu i Handlu uznaje słuszność wysuniętego w ostatnich miesiącach z różnych stron postulatu obniżenia ulgowych opłat paszportowych dla przemysłu i handlu do poprzedniego poziomu, Ministerstwo Skarbu kategorycznie się temu sprzeciwiło, twierdząc, że ma miejsce niejednokrotnie nadużywanie kupieckich paszportów ulgowych dla wyjazdów w celach bynajmniej nie kupieckich, z czem się łączy stosunkowo duże wywożenie pieniędzy z kraju. To stanowisko Ministerstwa Skarbu pozostaje zresztą w związku z okólnikiem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, który zamieściliśmy w ostatnim numerze naszego pisma.

W sprawie obniżki taryfy kolejowej na miał węglowy.

Nawiązując do dawniejszych doniesień, zawiadamiamy, że jednak udało się doprowadzić do tego, że kwestja obniżki stawek przewozowych na miał węglowy ewentualnie nawet o 20% jest teraz poważnie dyskutowana w miarodajnych ośrodkach rządowych, jakkolwiek nie można bynajmniej jeszcze być pewnym pomyślnego wyniku.

W sprawie obniżki taryf węglowych

Wyżej podaliśmy wiadomość o niejakich szansach, które ma jakoby, wysuwane z najróżniejszych stron żądanie obniżenia stawek na miał węglowy i to ewentualnie nawet w wysokości 20%. Niezależnie od tego są na tapecie nowe wnioski, dotyczące zniżek taryfowych na węgiel z jednej strony dla Kresów Wschodnich (a to ze względu na rosnącą konkurencję drzewa opałowego) a z drugiej strony dla Pomorza (ze względu na groźną konkurencję węgla angielskiego). W końcu przemysł młynarski dąży do tego, by ewentualne zniżki na miał węglowy zostały rozszerzone na inne drobne gatunki węgla jak grysik etc. pod nazwą „drobnych gatunków węgla dla celów przemysłowych do 15 mm.". To jednak napotyka jeszcze na duże trudności.

Nowe taryfy pocztowe.

Z dniem 1 czerwca 1933 r. weszła w życie nowa taryfa pocztowa, przynosząca szereg zmian, z których najważniejsze przytaczamy niżej:

W dziale pocztowym:

1. Wprowadzono nową stawkę taryfową dla listów ponad 20 do 100 gramów, która wynosi dla listów miejscowych 20 groszy, dla listów zamiejscowych 45 groszy.
2. Opłaty od paczek zwykłych zniżono odpowiednio do strefy i wagi przeciętnie o 20%.
3. Wprowadzono zniżkę opłat za doręczenie kwot przekazowych o 5 lub 10 groszy dla przekazów do 750 złotych.
4. Również zniżono opłatę za doręczenie paczek przeciętnie o 20%.
5. Wreszcie zniżono dzienne składowe za paczki z 35 na 20 gr, a dla listów wartościowych z 20 na 10 gr.

W dziale telegraficznym i telefonicznym: Ważniejsze zniżki są następujące:

1. Opłata za telegramy pilne, miejscowe z 15 na 10 groszy za wyraz.
2. Opłata za telegramy pilne, zamiejscowe z 45 na 30 groszy za wyraz.
3. Opłata za nadawanie telegramów przez telefon z 50 na 30 groszy.
4. Opłata za doręczenie odtelefonowanego telegramu z 50 na 30 groszy.
5. Przedpłata za koszt doręczenia telegramu przez posłańca w zamiejscowym okręgu doręczeń z 8 zł na 5 złotych.
6. Opłata za zainstalowanie aparatu telefonicznego: za aparat ścienny z 20 zł na 10 zł, za aparat biurkowy z 20 zł na 15 złotych.
7. Opłaty za wymianę zainstalowanego aparatu,, przełączenia linji abonamentowych na inny numer, przepisanie abonamentu lub t. p. od 25% do 50% zniżki.
8. Opłaty za konserwację linji telefonicznej, poza obrębem strefy 1-szej za każde 100 m. linji, przekraczającej 5 km, z 15 gr. na 10 groszy miesięcznie.
9. Przy wznowieniu abonamentu telefonicznego nie pobiera się jak poprzednio, abonamentu za cały czas przerwy, lecz tylko za 1 miesiąc.

Z nowości należy wyszczególnić: Abonament aparatów telefonicznych, t. zw. dalekopisów, do nadawania i odbierania telegramów, wprost z urzędu i do urzędu telegraficznego oraz do wzajemnej korespondencji telegraficznej abonentów między sobą, 2) wydzierżawienie osobom prywatnym stałych połączeń telegraficznych do wymiany telegramów w ruchu miejscowym i międzymiastowym, 3) specjalne telegramy z życzeniami, XLT, za opłatą 5 gr od wyrazu, 4) rozmowy międzymiastowe, zamawiane na określoną zgóry godzinę za opłatą jak za rozmowy pilne, 5) możność przywołania do rozmównicy osób nie abonujących telefonu przez abonentów, zamieszkałych poza obrębem strefy I-ej tej samej sieci telefonicznej, za opłatą po 25 gr za rozmowę plus opłata posłańca, 6) rozmowy międzymiastowe, abonowane za zgóry określoną godzinę w porze dziennej, za podwójną opłatą normalną w godzinach 10—15, za pojedyńczą opłatą normalną w godz. od 8—10 i 15—21 i za pół opłaty normalnej w godzinach od 21—8.

Z dziedziny ustawodawstwa handlowego.

Wypełnienie weksłu in blanko.

Nabywca weksłu niewypełnionego, który następnie weksel wypełnił, nie może zasłaniać się dobrą wiarą, jeżeli weksel wypełnił wbrew umowie między dłużnikiem wekslowym a swym poprzednikiem. Orzeczenie S. N. w sprawie C. I. (32).

Interpretując przepisy prawa wekslowego, dotyczące możliwości podnoszenia w toku postępowania sądowego z weksli zarzutu co do niezgodnego z wolą wystawcy wekslu wypełnienia blankietu wekslowego, Sąd Najwyższy wyjaśnił, iż według przepisów prawa wekslowego odpowiedzialność z podpisem umieszczonego na blankiecie wekslowym jest ograniczona. Podpisany bowiem może się bronić zarzutami, że dokument wypełniony jest inaczej, aniżeli się zgodził w chwili, gdy weksel ten podpisywał. Coprawda zarzut ten nie może być podniesiony, gdy blankiet wekslowy po wypełnieniu przeszedł już w inne ręce, a nabywca takiego wekslu znajdował się w dobrej wierze. Jeżeli jednak w chwili przejścia blankietu wekslowego z rąk osoby, która go podpisała i przyjęła in blanco, do rąk następcy, był on jeszcze nie wypełniony i wypełnił go dopiero nabywca, to wystawca wekslu nie traci możliwości podniesienia zarzutów nieprawidłowego wypełnienia wekslu, mimo dobrej wiary nabywcy.

Powyższy wyrok Sądu Najwyższego raz jeszcze podkreśla, jak niebezpiecznemi są wszelkie tranzakcje z bardzo rozpowszechnionemi wekslami wydawanemi in blanco. Cały szereg powstających na tem tle wątpliwości trudnych jest do rozstrzygnięcia a udowodnienie słuszności pretensji jednej czy drugiej strony napotyka w postępowaniu sądowem na poważne trudności. Jest rzeczą celową, aby weksel in blan co wystawiony był tylko w ostateczności i przy ściśle określonych warunkach, w jakich może być wypełniony.

Skarga o niesłuszne wzbogacenie na zasadzie prawa wekslowego.

Jak wiadomo, w myśl prawa wekslowego w razie wygaśnięcia zobowiązania wekslowego wskutek przedawnienia lub też wskutek zaniechania wszczęcia kroków sądowych czy egzekucyjnych wystawca wekslu zobowiązany jest wobec posiadacza wekslu, o ile z jego szkodą niesłusznie się zbogacił. Jest to t. zw. skarga o niesłuszne wzbogacenie.

Komentując odnośne przepisy prawa wekslowego Sąd Najwyższy wyjaśnił, że w tym wypadku przedmiotem skargo nie jest w zasadzie suma wekslowa, lecz suma pieniężna, o którą wystawca wekslu mógł się niesłusznie zbogacić wskutek nastąpienia przedawnienia. Posiadacz przeto wekslu powinien w drodze zwykłego postępowania udowodnić, czy i jaką walutę wystawca otrzymał i na czem niesłuszne zbogacenie wystawcy przy jednoczesnem zubożeniu nabywcy polegało. (Orzeczenie S. N. w sprawie I. C. 2779/31).

Różne.

Nowe działy produkcji chemicznej.

Firma „R. Barcikowski" w Poznaniu przystąpiła do produkcji i wypuściła na rynek następujące chemicznie czyste preparaty: chlorek sodowy, analityczny, chlorek amonowy i azotan amonowy. Powyższe preparaty zostały zbadane przez Chemiczny Instytut Badawczy i zakwalifikowane do kategorji preparatów chemicznie czystych.

Stosunki handlowe z zagranicą.

W Holandji w związku z bojkotem towarów niemieckich na tamtejszym rynku — mogą liczyć na poważny zbyt następujące artykuły: jedwabie sztuczne, firanki i portjery, plusze na meble, okrycia na stoły i sofy, makaty na ściany, bielizna męska i damska, z wyjątkiem skontyngentow. koszul dziennych, nie sport. męskich, kapelusze męskie i damskie, pantofle domowe, szlafroki męskie i damskie, pasmanterja gumowa i gumelastyka, hafty mechaniczne, frendzle z jedwabiu sztucznego, krawaty, guziki, nawozy sztuczne, farby i barwniki, sól, kosmetyki i perfumerja, różne przetwory chemiczne, wyroby metalowe, maszyny i narzędzia, wyroby z drzewa, meble, przedmioty użytku domowego, wszelkie zboża i ziemiopłody, szkło. Bliższych informacyj udziela Izba Przemysłowo - Handlowa.

Polska należy do krajów o najsilniejszej dynamice spadku cen.

Wskaźnik cen hurtowych spadł w r. 1932 w porównaniu z r. 1929 w Polsce o 35,6%, w Niemczech o 29,7%, w Austrji o 31,9%, we Włoszech o 35,6%, Holandji o 24,4%, Anglji o 32,3%, Czechosłowacji o 26,7% itd.

Wyroby firm krajowych, godne polecenia:

Ceny ogłoszeń w dziale niniejszym wynoszą 25,— zł za 1 wiersz na rok 1933

Barwniki nietrujące
Domagalski i Ska, Poznań, św. Marcin 34 i Garncarska 8.

Chemikalja
Wszelkie dla aptek, drogeryj i fabryk dostarcza firma R. Barcikowski S. A. Poznań.

Druki
F. K. Ziółkowski i Ska w Poznaniu, Górna Wilda 122.
Drukarnia Polska, S. A. w Poznaniu, ul. św. Marcin 70.

Dezynfekcyjne środki
Wszelkie dla aptek, drogeryj i fabryk dostarcza firma R. Barcikowski S. A. Poznań.

Dębina stolarska, dębowe dykty
B. Bystrzycki T. A. Orzechowo.

Gazety
Kurjer Poznański, św. Marcin 70. Orędownik Wielkopolski, ul. św. Marcin 70.

Materace pat. taśmowe
które są najtańsze, najlepsze i najwygodniejsze poleca „Ina" Fabryka Materacy i Łóżek Metalowych, Poznań, ul. Mickiewicza 15, tel. 76-60 i 53-52. Każdy kupujący powinien żądać tylko materac „Ina".

Dezynfekcyjne środki lyzol, kreolina
Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK", Sp. Akc., Poznań, Al. Marcinkowskiego 5

Instalacje
W. i St. Hedinger w Poznaniu, ul. św. Marcin 26.

Konfekcja męska
Lewandowski i Ska w Poznaniu, Stary Rynek 55.

Kuchenki gazowe
dostarcza: „Wiepofana" T. A. w Poznaniu, Dąbrowskiego 81

Lakiery i pokosty
Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK", Sp. Akc., Poznań, Al. Marcinkowskiego 5

Litograficzne druki
F. K. Ziółkowski i Ska w Poznaniu, Górna Wilda 122.

Mydła
Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK", Sp. Akc., Poznań, Al. Marcinkowskiego 5

Maszyny rolnicze
H. Cegielski Sp. Akc. w Poznaniu, Górna Wilda 142.

Mydło szare (miękkie)
Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK", Sp. Akc., Poznań, Al. Marcinkowskiego 5

Okna, drzwi, architektura wewnętrzna
Zjednoczone Zakłady Stolarskie, Witajewski i Wojciechowski w Poznaniu, Wybickiego 13/14

Odlewy żeliwne
gatunkowe, dostarcza: „Wiepofana" Tow. Akc. w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 81.

Oleje eteryczne i esencje
Domagalski i Ska w Poznaniu, św. Marcin 34.

Opakow. i kartonaże
F. K. Ziółkowski i Ska w Poznaniu, Górna Wilda 122.

Siatki druciane
„Drutownia — Poznań" fabryka siatek i płotów druc. oraz tkanin metalowych, drutu kolcz. Poznań, ul. św. Marcin 45 a, tel. 24-01.

Ruszta
ze specjalnego stopu żeliwa, tak dla palenisk stałych, jak ruchomych, dostarcza: „Wiepofana" Tow. Akc. w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 81.

Samochody
Brzeskiauto Sp. Akc. w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 29.

Sztuczny nawóz
Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK", Sp. Akc., Poznań, Al. Marcinkowskiego 5

Transport towarów
C. Hartwig, Sp. Akc. w Poznaniu, ul. Towarowa 20.

Tokarki typu ciężkiego
model T 325 o wzniesieniu kłów 325/750 mm. i rozstawieniu 1500 i 2500 mm., dostarcza: „Wiepofana" Tow. Akc. w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 81.

Tokarki precyzyjne
model TN 180 o wzniesieniu kłów 180/300 mm. i przy rozstawieniu 1000, 1500, 2000 i 2500 mm. dostarcza: „Wiepofana" Tow. Akc. w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 81.

Wagony i Parowozy
H. Cegielski Sp. Akc. w Poznaniu, Górna Wilda 142.

Wiertarki słupkowe
stołowe oraz szlifierki słupkowe stołowe dostarcza: „Wiepofana" Tow. Akc. w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 81.

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1. — Czcionkami Drukarni Wydawniczej Fr. Krajna Sp. z o. o., Poznań, ul. Strzałowa 2a
Redaktor odpowiedzialny: Dyrektor Franciszek Łyczywek.